

Sygn. akt XXIII Ga 573/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XXIII Gospodarczy Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Puchalska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym- w trybie art. 505¹ k.p.c.

sprawy z powództwa : S. T.

przeciwko: (...) Spółka Partnerska w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego (...)w Warszawie z dnia 21 grudnia 2012 roku, sygn. akt: VII GC 922/12

orzeka:

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 1 i zasądza od pozwanego (...) Spółka Partnerska w W.na rzecz S. T.kwotę 1454,24 zł (tysiąc czterysta pięćdziesiąt cztery złote 24/100) z umownymi odsetkami w wysokości 0,1 % dziennie od dnia 17 grudnia 2009 roku do dnia zapłaty oraz w pkt. 2 i zasądza od pozwanego (...) Spółka Partnerska w W.na rzecz S. T.kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółka Partnerska w W.na rzecz powoda S. T.kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. **XXIII Ga 573/13**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy (...)w Warszawie (...)w sprawie o sygn. VII GC 922/12 w punkcie 1 oddalił powództwo w całości i w punkcie 2. zasądził od powoda S. T.na rzecz pozwanej (...)Spółka Partnerska kwotę 197,00 zł (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i stan prawny.

Pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy, na mocy której powód wykonywał na rzecz pozwanej usługi serwisowania kserokopiarki, która wcześniej została zakupiona przez pozwaną od powoda.

W dniu 11 grudnia 2009 r. pracownik pozwanej A. B. złożyła zamówienie wykonania usługi serwisowej oraz dostawy materiałów i części eksploatacyjnych. Za wykonaną usługę powód wystawił pozwanej fakturę VAT opiewającą na kwotę 1.454,24 zł, która została podpisana przez A. B..

W dniu 15 grudnia 2009 r. pozwana wystosowała do powoda pismo, w którym zaprzeczyła, iż zlecała jakąkolwiek naprawę oraz że zlecenie, jak i faktura VAT podpisane zostały przez osobę nieuprawnioną do dokonywania czynności w imieniu spółki, a naprawa nie została uzgodniona z osobą upoważnioną.

W dniu 18 stycznia 2010 r., a następnie w dniu 18 marca 2010 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 1.454,24 zł (k 9 - 12 - wezwania do zapłaty z dowodami nadania).

W związku z brakiem uregulowania należności przez pozwaną względem powoda, powód w dniu 12 grudnia 2012 r. wystąpił na drogę postępowania sądowego.

Sąd Rejonowy uznał za sprekludowane dowody z dokumentów przedstawione przez powoda w odpowiedzi na sprzeciw, a mające na celu wykazanie, że przez cały okres współpracy pomiędzy powodem i pozwaną, zamawiania i odbioru usług serwisowych dokonywał zawsze w imieniu pozwanej jej pracownik. W ocenie Sądu Rejonowego, z uwagi na rygor określony w art. 479¹² kpc, powód był zobowiązany wskazać te dowody już w pozwie z uwagi na fakt, iż pozwana zaprzeczała jeszcze na etapie przesądowym, jakoby składała zamówienie na usługi serwisowe, a jej pracownik był uprawniony do złożenia takiego zamówienia.

W ocenie Sądu Rejonowego niezasadny był zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty, gdyż powód wystawił w dniu 11 grudnia 2009 r. fakturę za wykonaną usługę serwisową z odroczonym o 5 dni terminem płatności, a zatem wymagalność roszczenia powstała dopiero z dniem 16 grudnia 2009 r. Zgodnie zaś z treścią art. 120 § 1 k.c. termin przedawnienia biegnie od dnia wymagalności roszczenia, a nie jak niewłaściwie uznała pozwana, od dnia 11 grudnia 2009 r. Jednocześnie sąd ustalił, iż pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy o świadczenie usług.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo uznając, że pracownik pozwanej nie był w świetle art. 38 kc oraz art. 96 k.s.h. uprawniony do jej reprezentacji i podejmowania czynności w imieniu i na rzecz pozwanej – osoby prawnej.

Sąd Rejonowy uznał, iż pracownik spółki działał bez umocowania, jako falsus procurator (art. 103 k.c.), a czynności przez niego podjęte nie zostały przez pozwaną potwierdzone.

W przedmiotowej sprawie pozwana nie potwierdziła czynności dokonanej przez A. B., a więc należy uznać, iż czynności przez nią dokonane nie odnoszą żadnych skutków prawnych, bezskuteczność czynności w tym przypadku powstaje ex lege.

Nadto Sąd Rejonowy wskazał, że na powodzie, zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciążył obowiązek wykazania, iż dokonywał czynności z osobą do tego umocowaną. Z kolei z treści art. 232 kpc wynika obowiązek stron wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W konsekwencji, jeśli strona nie przedstawia dowodów, to uznać należy, iż dany fakt nie został wykazany (udowodniony).

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 2 w zw. z § 2 ust 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu).

Z powyższym orzeczeniem nie zgodził się powód i w dniu 31 stycznia 2013 r. przez swojego pełnomocnika wniósł apelację, zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego zmianę i uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych. Ewentualnie, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych Sądu polegający na ich niezgodności z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w szczególności poprzez ustalenie, że powód nie udowodnił podstawy swojego roszczenia;

- naruszenie przepisów postępowania, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na całkowitym pominięciu dowodów ze złożonych dokumentów, oddaleniu wniosków dowodowych złożonych wraz z odpowiedzią na sprzeciw pozwanej.

W odpowiedzi na apelację powoda pozwana wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Rozpoznając apelację powoda Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, a roszczenie powoda jest zasadne.

Sąd Rejonowy, czyniąc ustalenia faktyczne, a następnie dokonując oceny zasadności zgłoszonego w pozwie roszczenia, całkowicie pominął fakt, iż zarówno zamówienie, jak i faktura VAT, opatrzone były nie tylko podpisem pracownika sekretariatu pozwanej, ale również pieczęcią firmową pozwanej. Fakt ten mógł obiektywnie budzić przekonanie, że osoba ta jest należycie umocowana. W takim przypadku należało przyjąć, że posługiwanie się pieczęcią firmową przedsiębiorcy przez daną osobę stwarza domniemanie, że osoba ta jest umocowana do podejmowania czynności prawnych w imieniu i na rzecz przedsiębiorcy.

Skarżący zatem słusznie w apelacji powołał się na naruszenie przez Sąd Rejonowy art. 97 k.c. poprzez jego niezastosowanie.

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie art. 97 k.c. znajduje zastosowanie. Zgodnie z jego treścią osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa.

Jako „osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa” należy rozumieć osobę, która została umocowana do obsługi publiczności. Nie ma przy tym znaczenia, czy osoba ta faktycznie posiada umocowanie, czy też umocowania takiego nie ma albo działa, przekraczając granice umocowania. Ryzyko dokonania wiążącej przedsiębiorcę czynności prawnej przez osobę nieumocowaną do jej dokonania albo działającą z przekroczeniem granic umocowania spoczywa na przedsiębiorcy, a nie na tej osobie (por. J. Strzebińczyk (w:) Kodeks cywilny..., red. E. Gniewek, s. 237; por. także wyrok SN z dnia 12 maja 2003 r., IV CK 286/02, Lex, nr 164015).

Konsekwencją tego przepisu jest zatem uchylenie możliwości powoływania się przez przedsiębiorcę na brak umocowania lub przekroczenie jego zakresu, jeżeli do dokonania czynności prawnej doszło w lokalu przedsiębiorstwa pomiędzy kontrahentem a osobą obsługującą tego kontrahenta.

Podkreślenia wymaga, że przepis art. 97 k.c. statuuje pełnomocnictwo domniemane, którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu. Nie można zatem podzielić argumentacji pozwanej, że to nie ona świadczyła usługi na rzecz powoda, lecz odwrotnie – powód na rzecz pozwanej i z tego względu powyżej cytowany przepis nie znajduje zastosowania. Nie można bowiem różnicować pozycji przedsiębiorstw przez przyznawanie mocniejszej ochrony zleceńodawcy niż zleceniobiorcy.

Nie ulega wątpliwości, że wykonanie usług serwisowych sprzętu technicznego w postaci kserokopiarki, należy traktować jako transakcję zawieraną w ramach zwykłej działalności przedsiębiorstwa, zwłaszcza, że strony pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych (powód wykonywał usługi serwisowe na rzecz pozwanej przez okres dwóch lat). W takim przypadku nie można oczekiwać, by przedsiębiorca za każdym razem sprawdzał umocowanie do podejmowania czynności przez osoby działające za jego kontrahenta.

Pogląd taki znajduje swoje uzasadnienie zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie.

W wyroku z dnia 24 lutego 1998 r., Sygn. I CKN517/97 Sąd Najwyższy podkreślił, że „przy bieżących transakcjach w ramach zwykłej działalności przedsiębiorstwa nie zawsze można żądać od przedsiębiorcy sprawdzania umocowania

osób działających za kontrahenta. Można natomiast oczekiwać nadzoru nad udostępnianiem znajdujących się w lokalu przedsiębiorstwa urządzeń technicznych i pieczętek. Z tego punktu widzenia pojęcie usług należy traktować szeroko, przyjmując, że usługami w rozumieniu art. 97 k.c. są czynności prawne mieszczące się w ramach działalności przedsiębiorstwa” (opubl. LEX nr 307345).

W konsekwencji pominięcia przez Sąd Rejonowy okoliczności posługiwania się przez pracownicę pozwanej jej pieczęcią firmową, doszło do błędnego zastosowania przez Sąd Rejonowy art. 103 k.c. i przyjęcia, że p. A. B. – pracownica sekretariatu pozwanej działała bez umocowania. Sąd Rejonowy nieprawidłowo uznał, że pozwana powinna była potwierdzić czynność dokonaną przez osobę nieuprawnioną, czego nie uczyniła – wręcz przeciwnie – zanegowała zasadność złożonego zamówienia przez pracownicę oraz wysokość faktury i jej akceptację przez p. A. B.. Takiego stanowiska Sąd Okręgowy nie podziela, gdyż p. A. B., z uwagi na posługiwanie się pieczęcią firmową pozwanej, należało traktować jako osobę umocowaną do dokonywania czynności prawnych mieszczących się w ramach działalności przedsiębiorstwa.

W świetle powyższego należy dojść do wniosku, że to na pozwanej, a nie powodzie ciążył obowiązek przedstawienia okoliczności służących obaleniu ww. domniemania. Nie sposób zatem zgodzić się z oceną Sądu Rejonowego, że powód nie udowodnił podstawy dochodzonych roszczeń.

Nie ulega również wątpliwości, że powód wykonał usługi serwisowe zgodnie z zamówieniem, w sposób należyty, a pozwana nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń co do ich jakości. Jedyne zastrzeżenia dotyczyły wysokości faktury, którą pracownik pozwanej przyjął. Jednakże w takim przypadku, jak już wcześniej wskazano, ryzyko działania pracownika obciąża przedsiębiorcę.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 1 sentencji.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.